

09.06.2026

Data wydarzenia: 24.06.2026 - 26.06.2026

Konfesje, literatura i polityka: wspólnoty interpretacji Starego Testamentu w kulturze staropolskiej. Konferencja naukowa z cyklu "Kolokwia staropolskie"

Typ wydarzenia: Konferencja

Miejscowość: Kazimierz Dolny

Organizatorzy: Instytut Badań Literackich PAN, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Pracownia Literatury Renesansu i Baroku Instytutu Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk oraz Katedra Historii Literatury Staropolskiej

Instytutu Literaturoznawstwa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II zapraszają do Kazimierza Dolnego nad Wisłą.

PROGRAM KONFERENCJI

24 czerwca (środa)

14:00-15:00 Obiad

15:00 Otwarcie konferencji

Mirosława Hanusiewicz-Lavallee (KUL); Estera Lasocińska (IBL PAN)

15:30 Sesja I

Alina Nowicka-Jeżowa (UW): *De profundis*. Grzech i miłość w psalmach pokutnych

Janusz Gruchała (UJ): Psalm 110 (*Dixit Dominus*) w Polsce XVI-XVII wieku

Agata Starownik-Żarnowska (UW): Człowiek wobec Boga i kosmosu w Psalmie 8 Jana Kochanowskiego

Dorota Gacka (IBL PAN): Jan Kochanowski, Wespazjan Kochowski – dwa różne podejścia do materii psalmicznej

17:00-17:30 Przerwa

17:30 Sesja II

Krzysztof Bracha (IBL PAN): Stworzenie i pokuta Adama w Jordanie. Między wykładnią teologów i inkwizytorów a tradycją apokryficzną w późnym średniowieczu

Igor Jagłowski (UAM): Starotestamentowe inspiracje w traktacie Mateusza z Krakowa *De praxi Romanae Curiae*

Wiesław Pawlak (KUL): Uczony Tostatus, pracowity Silveira i inni. Średniowieczne i wczesnonowożytnie komentarze biblijne w staropolskiej prozie kaznodziejskiej. Preliminaria

19:00 Kolacja

25 czerwca (czwartek)

8.00–9.00 Śniadanie

9.00 Sesja I

Maria Zadencka (Uniwersytet Sztokholmski): Prorok Eliasza w tradycji konfesyjnych „wspólnot interpretacyjnych” XVII wieku

Estera Lasocińska (IBL PAN): Starotestamentowe księgi prorockie w interpretacji Stanisława Herakliusza Lubomirskiego

Krystyna Wierzbicka-Trwoga (UW): Idea sprawiedliwości w pismach Stanisława Herakliusza Lubomirskiego

10.40–11.00 Przerwa

11.00 Sesja II

Joanna Partyka (IBL PAN): Pępek i *peccatum mutum*: kobiece ciało w Starym Testamencie i w traktatach teologii moralnej

Justyna Dąbkowska-Kujko (KUL): Wiek Judyty

Agnieszka Czechowicz (KUL): „Owa figuralna dama Salomona”. Pieśń nad Pieśniami jako źródło analogii w zbiorze hagiograficznym *Nowe niebo duchowne* Tomasza Nargielewicza

13:00–14:00 Obiad

14:00 Sesja III

Joanna Krauze-Karpińska (IBL PAN): Wokół księgi *Genesis*

Dariusz Śnieżko (USz) i Dorota Kozaryn (USz): Noe, historia języka i AI wobec autorstwa *Postępu prawa czartowskiego*

Radosław Rusnak (UW): Dawne polskie przekłady 2 Sm 1: pominięty przejaw rodzimego homoerotyzmu?

15:30–16:00 Przerwa

16:00 Sesja IV

Rafał Wójcik (UAM): Apokryfy Starego Testamentu w kulturze piśmienniczej dawnej Rzeczypospolitej: tematy, funkcje, recepcja. Rekonesans

Maria Chodyko (UW): Postać Salomona w postyllach Mikołaja Reja i Jakuba Wujka

Magdalena Kuran (UŁ): „Jako przez cienie jakie i podobieństwa rozmaicie okazować” — starotestamentowe prefiguracje Chrystusa w katolickich kazaniach z XVI–XVIII wieku

17:30 Panel dyskusyjny: Jak badać obecność tradycji starotestamentalnej w tekstach dawnych? Pytania o metodę

Alina Nowicka-Jeżowa (UW): Trwanie Słowa

Dariusz Chemperek (UMCS): Z doświadczeń badacza piśmiennictwa protestanckiego

Wojciech Ryczek (UJ): Kwestia inwencji w hermeneutyce biblijnej: perspektywy interpretacyjne

Anna Nowicka-Struska (UMCS): Środowiska kobiece w XVII wieku wobec tradycji Starego Testamentu

Mirosława Hanusiewicz-Lavallee (KUL): Drogi transmisji tradycji starotestamentalnej w literaturze dawnej

19:00 Kolacja

26 czerwca (piątek)

8.00–9.00 Śniadanie

9.00 Sesja I

Elwira Buszewicz (UJ): Tradycja Starego Testamentu w *Lasce marszałkowskiej* Macieja Kazimierza Sarbiewskiego

Bartosz Awianowicz (UMK): Sarmacja, Wanda i Lechici w Prusach Królewskich końca XVII wieku

Michał Kuran (UŁ): Starotestamentalne idee w *Kronice Sarmacyjej europejskiej* Aleksandra Gwagnina i ich funkcje (na tle kronik wcześniejszych)

10:40-11:00 przerwa

11:00 Sesja II

Magdalena Piskała (IBL PAN): Stary Testament w dawnych przysłowiach i nawiązującej do nich twórczości barokowych fraszkopisarzy

Barbara Kaszowska-Wandor (UJ): „Izali będziesz mógł pojmać lewiatana wędą?”. Poetyka biblijna a staropolskie odniesienia skrypturalne

Tadeusz Rubik (UW): Co o katolickim obiegu Starego Testamentu w dobie staropolskiej mówi zaczytany egzemplarz „Biblii Wujka” (1599) z seminarium księży misjonarzy w Tykocinie (BJ Cim. 8690)?

13:00 Obiad

14:00 Sesja III

Łucja Okoń (KUL): „Nowi faryzeusze”? Stary Testament i jego recepcje jako narzędzie polemiki wyznaniowej Marcina Czechowica

Maria Santorek (KUL): Jedno źródło, różne argumenty: dobór i interpretacja ksiąg Starego Testamentu w polemice wyznaniowej Piotra Skargi i Hieronima Moskorzowskiego

Michał Nowakowski (KUL): Drugi Mojżesz, trzeci Eliasz, protestanccy judaizanci i jezuicka synagoga: starotestamentowe motywy polemiczne w polskiej literaturze kontrowersyjnej (1573-1648)

15:30 Zakończenie obrad

Minister Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Słowa kluczowe: konferencja, polityka, literatura staropolska, konfesja, Stary Testament